

GEMEENTE BOEKEL

VOORSTEL AAN DE RAAD

Datum : 8 november 2016

Voorstel van : college van burgemeester en wethouders

Onderwerp : Nota lokaal gezondheidsbeleid 2017-2020

Samenvatting

Een goede gezondheid levert veel op voor zowel het individu als voor de samenleving. De gemeente speelt hierbij een belangrijke rol. Voor de periode 2017-2020 is een nieuwe Nota lokaal gezondheidsbeleid opgesteld. In de Wet publieke gezondheid is vastgelegd dat gemeenten elke vier jaar deze nota dienen op te stellen. Er is voor gekozen om het Preventie- en handhavingsplan alcohol, dat ook om de vier jaar vastgesteld moet worden, integraal op te nemen in de Nota lokaal gezondheidsbeleid. In de Nota lokaal gezondheidsbeleid zijn een drietal speerpunten opgenomen waar we ons in de periode 2017-2020 op zullen gaan richten. Deze speerpunten zijn: (1) schadelijk alcohol- en drugsgebruik, (2) depressie en eenzaamheid en (3) overgewicht. In de Nota lokaal gezondheidsbeleid is per speerpunt beschreven wat we willen bereiken en wat we hier als gemeente, samen met andere betrokkenen, voor zullen gaan doen. Uitgangspunt hierbij is dat we zoveel mogelijk vraaggericht en vanuit de behoefte van de burgers te werk zullen gaan. De activiteiten zullen gericht zijn op preventie. Zo kan op lange termijn een deel van de zware zorg worden voorkomen, wat in de toekomst tot minder (zorg)kosten kan leiden. De activiteiten zullen daarbij vooral gericht zijn op de kwetsbare groepen, jongeren en ouderen.

Voorgesteld besluit :

- a. Kennis nemen van de Nota lokaal gezondheidsbeleid 2017-2020 gemeente Boekel en het daarin geïntegreerde Preventie- en handhavingsplan alcohol.
- b. De Nota lokaal gezondheidsbeleid 2017-2020 gemeente Boekel vast te stellen.

Inleiding/probleemstelling:

Een goede gezondheid levert veel op voor zowel het individu als voor de samenleving. Een goede gezondheid is van belang voor inwoners om langer en beter te kunnen participeren in de samenleving. Daarnaast hebben gezonde mensen in het algemeen een betere kwaliteit van leven, ze kunnen beter voor zichzelf zorgen en doen minder beroep op de zorg. Investeren in de gezondheid van inwoners is dus belangrijk. De gemeente speelt hier een belangrijke rol bij. In de Wet publieke gezondheid (Wpg) is vastgelegd dat gemeenten elke vier jaar een nieuwe nota lokaal gezondheidsbeleid dienen op te stellen. Voor de periode 2017-2020 is er een nieuwe beleidsnota geformuleerd (zie bijlage) met daarin de speerpunten en activiteiten waar de gemeente Boekel op in gaat zetten. Voor de periode 2017-2020 zijn drie speerpunten gekozen, te weten: (1) schadelijk alcohol- en drugsgebruik, (2) depressie en eenzaamheid en (3) overgewicht: voeding en bewegen.

Relatie met eerdere besluitvorming:

Het vorige lokaal gezondheidsbeleid is opgenomen in het beleidsplan Wmo 2012-2015. Voor 2016 is er geen apart lokaal gezondheidsbeleid vastgelegd, omdat het landelijk gezondheidsbeleid (dat de basis vormt voor het lokale gezondheidsbeleid van gemeenten) pas in december 2015 gepubliceerd is. In 2016 zijn er wel gewoon vraaggericht (preventieve) activiteiten ingezet. Het Wmo beleid is, mede door de decentralisaties per 1 januari 2015, een stuk omvangrijker geworden. Daarom is er voor gekozen om het lokaal gezondheidsbeleid voor 2017-2020 apart vast te leggen, zodat het belang hiervan niet ondergeschoven wordt.

Op 26 maart 2014 heeft uw raad ingestemd met het Alcohol preventie- en handavingsplan 2014-2016.

Beoogd resultaat:

De algemene lange termijn doelstelling van het lokaal gezondheidsbeleid is het bevorderen van de volksgezondheid, gezondheidsverschillen tussen groepen beperken en vermijdbare gezondheidsrisico's bestrijden door het bevorderen van een gezonde leefwijze. Voor de periode 2017-2020 hebben we per speerpunt doelstellingen geformuleerd die we met het lokaal gezondheidsbeleid willen bereiken in de gemeente Boekel.

De volgende doelstellingen zijn geformuleerd met betrekking tot de speerpunten:

1. Het percentage jongeren tussen de 16 en 18 jaar dat alcohol drinkt neemt af
2. Het percentage binge drinkers onder jongeren neemt af
3. Het percentage inwoners dat eenzaam of depressief is neemt af
4. Het percentage inwoners met een ongezond gewicht neemt af
5. Het percentage inwoners dat voldoet aan de landelijke beweegnorm neemt toe

Deze doelstellingen zullen gemonitord worden met gegevens van de gezondheidsmonitor van de GGD Hart voor Brabant. Om de vier jaar verzamelt de GGD Hart voor Brabant gegevens over de speerpunten met de gezondheidsmonitor. De eerst volgende monitorgegevens komen eind 2016 beschikbaar. Deze monitorgegevens zullen gebruikt worden als nulmeting. De gegevens van de monitor die in 2020 wordt afgenomen zullen worden gebruikt om na te gaan of de doelstellingen zoals opgenomen in de Nota lokaal gezondheidsbeleid behaald zijn.

Argumenten:

Met het lokaal gezondheidsbeleid wordt voldaan aan de wettelijke verplichting

De gemeente heeft de wettelijke verplichting om elke vier jaar een nieuwe nota lokaal gezondheidsbeleid op te stellen. Tevens dient de gemeente elke 4 jaar een Preventie- en handavingsplan alcohol vast te stellen. Met deze nota voldoet de gemeente aan haar wettelijke verplichtingen.

In de nota lokaal gezondheidsbeleid wordt uitgegaan van de term positieve gezondheid

Bij het opstellen van het beleid is uitgegaan van de term positieve gezondheid. Dit wil zeggen dat we als gemeente meer gezondheidsgericht denken in plaats van in termen van ziekte, zorg en afhankelijkheid. Deze term benadrukt de kracht van mensen. Positieve gezondheid wordt omschreven als het vermogen van mensen zich aan te passen en een eigen regie te voeren, in het licht van fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven. De focus ligt door dit begrip van gezondheid niet meer op de beperkingen van iemand maar op hoe hiermee omgegaan kan worden. De term positieve gezondheid sluit aan bij de doelen van het sociale domein: participatie, zelfregie en zelfredzaamheid.

De speerpunten in de nota lokaal gezondheidsbeleid zijn gebaseerd op de lokale situatie

De speerpunten zijn gebaseerd op de gezondheidssituatie van de inwoners van de gemeente Boekel. Om de lokale situatie in beeld te krijgen zijn er allereerst epidemiologische gegevens over de gemeente gebruikt van de GGD Hart voor Brabant. Verder is er een bijeenkomst georganiseerd voor burgers en professionals en is een enquête opgesteld voor burgers. Hierbij zijn onder andere vragen gesteld over welke gezondheidsthema's aangepakt zouden moeten worden in de gemeente. Vanuit de epidemiologische gegevens, de bijeenkomst en de enquête zijn de speerpunten bepaald waar we ons van 2017 tot en met 2020 op zullen gaan richten.

De inzet van activiteiten zal gebeuren vanuit de behoefte van de burger

Een deel van de activiteiten die beschreven staan in het lokaal gezondheidsbeleid worden momenteel al jaarlijks ingezet en zullen voortgezet worden in de komende jaren. Ook zijn er een aantal nieuwe activiteiten vastgelegd. Daarnaast zijn een aantal activiteiten nog niet vastgelegd; hierbij willen we vraaggericht te werk gaan door in te spelen op de behoeftes van burgers. Zo willen we efficiënt en effectief te werk gaan.

De inzet van activiteiten zal vooral gericht zijn op de kwetsbare groepen jongeren en ouderen

Jongeren, ouderen en mensen met een lage sociaal economische status zijn kwetsbare groepen in de gemeente Boekel. Via de enquête die is opgesteld (zie punt 1.2) is gevraagd aan de burgers aan welke kwetsbare groepen extra aandacht besteed zou moeten worden. De burgers kozen hierbij voor jongeren en ouderen. Om gezondheidsverschillen te verkleinen zullen de activiteiten daarom vooral gericht zijn op jongeren en ouderen. Daar waar mogelijk wordt ook aandacht besteed aan mensen met een lage sociaal economische status.

De inzet van preventieve activiteiten kan op lange termijn de kosten voor het sociale domein verminderen

Een goede gezondheid levert veel op voor zowel het individu als voor de samenleving. Investeren in de gezondheid van inwoners is dus belangrijk. De zorg was voorheen vooral gericht op het beter maken van mensen. Dit leidt tot veel, relatief zware zorg. Door activiteiten in te zetten die gericht zijn op preventie kunnen veel gezondheidsproblemen worden voorkomen. Dit kan vervolgens op lange termijn een deel van de zware zorg voorkomen wat ook minder kosten in de toekomst met zich mee kan brengen. Investeren in preventieve activiteiten is dus van belang.

In het gezondheidsbeleidsplan is expliciet aandacht voor de gezonde leefomgeving

In het voorliggende gezondheidsbeleid is zo integraal mogelijk naar gezondheid gekeken. Daarom is er, in tegenstelling tot eerdere gezondheidsbeleidsplannen, in het voorliggende gezondheidsbeleidsplan expliciet aandacht besteed aan de gezonde leefomgeving (zie paragraaf 7.3.2). Voor de gemeente Boekel zijn in dit kader met name de (intensieve) veehouderij, vliegbasis Volkel, de landbouw, en verkeer van belang. Op dit moment is met name het recente onderzoek "Veehouderij en gezondheid omwonenden" (hierna VGO-rapport) van het RIVM zeer actueel. Mede naar aanleiding van het VGO-rapport zijn er al maatregelen genomen om de toename van emissies uit de (intensieve) veehouderij te voorkomen. Tevens zullen er maatregelen worden vastgelegd in het nog vast te stellen omgevingsplan.

In het gezondheidsbeleidsplan wordt een algemeen beleidskader ten aanzien van de gezonde leefomgeving vastgelegd. De uitwerking daarvan dient voor het grootste gedeelte te geschieden binnen andere plannen en domeinen (het omgevingsplan, andere ruimtelijke (beleids)plannen en het milieudomein). Daarbij zijn we als gemeente erg afhankelijk van de ontwikkeling van een landelijk normen- en beoordelingskader voor volksgezondheid. Gemeenten hebben binnen de huidige landelijke wet- en regelgeving namelijk weinig tot geen afwegingsruimte, met name op het gebied van vergunningverlening.

Keuzemogelijkheden:

Voorgesteld wordt om de nota lokaal gezondheidsbeleid 2017-2020 vast te stellen. Het vaststellen van het lokaal gezondheidsbeleid is een wettelijke verplichting. Wel kunnen er (beleids)keuzes gemaakt worden ten aanzien van de speerpunten en uit te voeren preventieve activiteiten in het gezondheidsbeleid.

Financiële gevolgen en dekking:

Voor het lokaal gezondheidsbeleid is een uitvoeringsplan opgesteld. In hoofdstuk 8 van de Nota lokaal gezondheidsbeleid zijn de kosten van het uitvoeringsplan in totaal en per activiteit weergegeven voor de periode 2017-2020. De totale kosten van het uitvoeringsplan bedragen € 425.000 voor een periode van vier jaar, oftewel € 106.250 per jaar. In de begroting is voor de genoemde activiteiten uit het uitvoeringsplan jaarlijks een bedrag van € 106.500 opgenomen. Er is dus voldoende dekking om de komende vier jaar uitvoering te kunnen geven aan het uitvoeringsplan.

In de tabel hieronder is weergegeven hoeveel geld er jaarlijks begroot is voor de activiteiten die benoemd zijn in het uitvoeringsplan.

Omschrijving	Begroot bedrag
671420 / 4424003 Lokaal accent GGD	€ 9.400
671420 / 4343950 Lokaal gezondheidsbeleid	€ 10.000
658000 / 4343450 Bijdrage onderhoud speeltuinen t.b.v. de Speeltrein	€ 15.000
653010 / 4421065 Impulsregeling brede scholen, sport en cultuur	€ 39.600
656028 / 4300000 Bijdrage onderhoud wandel routenetwerk	€ 1.500
661400 / 4422101 Bijdrage Participatiefonds	€ 14.000
661400 / 4425052 Bijdrage Stichting Leergeld	€ 16.000
656020 / 4421052 Bijdrage onderhoud fiets routenetwerk	€ 1.000
Totaal	€ 106.500

Tabel 1: Totaal begroot bedrag (jaarlijks) voor activiteiten uit het gezondheidsbeleid

Risico's: Niet van toepassing.

Communicatie:

In maart en april 2016 is op verschillende manieren gecommuniceerd naar burgers en professionals over het opstellen van het lokaal gezondheidsbeleid. Zo zijn alle (sport)verenigingen en (semi-)professionele organisaties die betrokken zijn bij het thema gezondheid per mail uitgenodigd om in een bijeenkomst mee te komen denken over de invulling van het lokaal gezondheidsbeleid 2017-2020. Ook is deze uitnodiging geplaatst in het weekblad en op facebook. Daarnaast is er een enquête naar de (sport)verenigingen gemaïld en op facebook geplaatst met de vraag of Boekelse inwoners deze enquête wilden invullen om mee te helpen aan de invulling van het lokaal gezondheidsbeleid.

De aanwezigen van de bijeenkomst hebben de Nota lokaal gezondheidsbeleid 2017-2020 inmiddels per mail ontvangen. Na vaststelling van de nota door uw raad zal deze gepubliceerd worden op de gemeentelijke website.

Uitvoering en evaluatie:

De uitvoering van het lokaal gezondheidsbeleid zal plaatsvinden in nauwe samenwerking met de GGD Hart voor Brabant en andere (zorg)organisaties in de regio. Om de vier jaar verzamelt de GGD Hart voor Brabant gegevens over de speerpunten met de gezondheidsmonitor. De eerstvolgende monitor wordt in 2016 afgenomen. Deze gegevens zullen vergeleken worden met de monitorgegevens van 2020 om te zien of er verbetering is opgetreden met betrekking tot de speerpunten. Hiermee wordt geëvalueerd of de activiteiten voor positieve uitkomsten hebben gezorgd.

Voorstel:

- a. Kennis nemen van de Nota lokaal gezondheidsbeleid 2017-2020 gemeente Boekel en het daarin geïntegreerde Preventie- en handavingsplan alcohol.
- b. De Nota lokaal gezondheidsbeleid 2017-2020 gemeente Boekel vast te stellen.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Boekel
De secretaris de burgemeester

J.G. Marcic

P.M.J.H. Bos

Bijlagen die zijn bijgevoegd:

- Nota lokaal gezondheidsbeleid 2017-2020 gemeente Boekel